

Список використаних джерел

1. Лукьяновский СИЗО: хаос и антисанитария в центре Киева – Режим доступу: <http://www.segodnya.ua/life/life/society>
2. Степанюк А. Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи України: Монографія / А. Х. Степанюк, І. С. Яковець. - Харків: "Кроссрод", 2007. - 184 с.
3. Офіційний веб-сайт: Державна пенітенціарна служба України. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.kvs.gov.ua>
4. Третяк Ю.В. Типологічні основи формування архітектурного середовища пенітенціарних комплексів. Автореф. дис... д-ра архіт.: 18.00.02 / Ю. В. Третяк; Київ. нац. техн. ун-т буд-ва і архіт. — К., 2015. — 36 с.

*Тюрменко Ірина Іванівна, доктор історичних наук, професор;
Запунна Євгенія Олександрівна, асистент,
Національний авіаційний університет (Київ)*

АРХІТЕКТУРНО-ПРОСТОРОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ МІСТА БУЧАЧ В КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», схвалена Указом Президента України від 12.01.2015 р., базуючись на нормах Європейської Хартії місцевого самоврядування (15.10.1985) [1], розглядає децентралізацію як інструмент побудови ефективної системи територіальної організації влади. Слід зазначити, що середньовічна та модерна Україна мала розвинену традицію самоврядування, яка базувалась на нормах магдебурзького права. Це призвело до розвитку міст, що дозволило вченим зробити висновок про «урбаністичну революцію». Загалом на території України зафіксовано 232 міста, які у минулому мали статус магдебургій. На жаль, в силу історичних обставин магдебурзьке право було скасовано, а традиції самоврядування – невинуватено втрачені.

Сьогодні відродження традиції самоврядування через реформу децентралізації дозволить піднести розвиток місцевих громад, що буде сприяти не лише вирішенню комплексу питань, пов'язаних із соціально-економічним зростанням, але й безперечно виявиться в містобудівних проектах, спрямованих на модернізацію просторової тканини міст. У цьому розумінні архітектурно-просторові перетворення містобудівного середовища малих міст, які є унікальними з огляду на тяглу історико-культурну традицію та неповторні архітектурні ансамблі, будуть приваблювати туристів, просуваючи бренд-меседжі про Україну. Таким є місто Бучач, що на Тернопільщині.

Унікальна природа Опілля, з її водними артеріями та горами-пагорбами, перехрестя шосейних доріг, наявність залізниці створюють не лише колоритний образ міста, а роблять його доступним для туристів. У 1515 р. місто отримало магдебурзьке право [2]. Місто приваблює своїми історико-культурними

пам'ятками: ратушею (1750 р.), Буцацьким замком кінця XIV – початку XVII ст. та (охоронний номер – 651), церквою Св. Миколая з дзвіницею (1610 р.), комплексом Буцацького монастиря оо. Василян (1751-1771 рр.), костелом Усипіння пресвятої Богородиці (1761–1763 рр.) тощо. У місті збереглися пам'ятки, які створювались видатними зодчими та скульпторами. Так, у створенні Буцацької ратуші брав участь архітектор Б. Меретин, до побудови церкви Св. Покрови (1764 р.) та костелу Успіння пресвятої Богородиці доклали зусиль архітектор Б. Меретин та скульптор Й.Г. Пінзель. Скульптура Яна Непомука (1750 р.), ранньої роботи Й.Г. Пінзеля, вражає своїми вибагливими формами та прикрасами. На жаль, «Програма збереження культурних пам'яток Буцацького району на 2011–2015 рр.», затверджена рішенням райради 23 червня 2011 р., з причини відсутності фінансування не була реалізована повною мірою [3]. Частина пам'яток міста все ще знаходиться у зруйнованому або напівзруйнованому стані.

Буцацька райрада, враховуючи важливість збереження культурного надбання, а також керуючись «Порядком визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2016 р.) [4], розробила програму «Про збереження культурної спадщини Буцацького району на 2016-2020 роки» [3]. Програма враховує комплекс заходів, спрямованих на проведення інвентаризації археологічних, історичних об'єктів, об'єктів архітектури та містобудування, садово-паркового мистецтва, ландшафтно-рекреаційних зон для занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та створення уніфікованої електронної бази даних об'єктів культурної спадщини, визначення найцінніших пам'яток для розроблення національних та міжнародних туристичних маршрутів. Реалізація програми розрахована на два етапи з фінансуванням у 413,0 тис. гривень, із яких 363,0 тис. гривень – кошти з районного бюджету, 50 тис. гривень – кошти з інших джерел [3]. Як свідчить план заходів, основні зусилля будуть направлені на інвентаризацію, розроблення паспортів об'єктів культурної спадщини та технічну підтримку проектів.

Водночас слід враховувати, що формування сучасного образу м. Бучач, включення його в мережу туристичних маршрутів не можна обмежити лише інвентаризацію та паспортизацією об'єктів культурної спадщини. Важливо розуміти, що створення гармонійного сучасного міського середовища неможливе без урізноманітнення соціокультурного профілю функціонування громадських закладів, підвищення рівня міського благоустрою і озеленення. Як показав аналіз архітектурно-просторового середовища міста, м. Бучач демонструє чудові краєвиди, але його унікальна природа та рельєф не сповна використані для підкреслення його ландшафтних переваг. Особливо доцільно приділити увагу природним осередкам міста: внести рослинне біорозмаїття та підібрати його за формою і кольором між собою таким чином, щоб створити мальовничі паркові території та сквери. Крім того, важливо зробити берегову

лінію р. Стрип доступною для відпочинку людини біля води. Вважаємо, що облаштування майданчиків відпочинку вздовж річки в можливих для цього місцях сприятимуть створенню комфортної атмосфери та стануть улюбленою рекреаційною зоною містян і туристів. Не можна відкидати і переваги декоративного освітлення історико-культурних та природних об'єктів міста, що надасть аурі міста просторової легкості та піднесеності, підкреслить унікальність і неповторність містобудівного середовища, полегшить орієнтацію людини в ньому у вечірній час. Вважаємо, що при професійному та виваженому підході до оновлення історичного простору, Бучач складе конкуренцію європейським містам та бути центром перетину туристичних маршрутів, адже за унікальністю культурних і архітектурних пам'яток місто не поступається аналогічним малим містам України, так і зарубіжжя.

Список використаних джерел

1. Стратегія сталого розвитку «Україна 2020» [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 12.01.2015. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення: 23.11.2016).
2. Історичні відомості [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Бучацької районної державної адміністрації. URL: <http://www.oda.te.gov.ua/buchatska/ua/810.htm> (дата звернення: 28.11.2016).
3. Програма збереження культурної спадщини Бучацького району на 2016-2020 роки [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Бучацької райради. URL: <http://www.buchachrada.gov.ua/images/Programu2016/Prog88/progr.p88.pdf> (дата звернення: 24.11.2016)
4. Порядок визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2016 р.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1760-2001-%D0%BF/paran12#n12> (дата звернення: 26.11.2016).

*Шебек Надія Миколаївна, доктор архітектури, професор,
Сингаєвська Марія Андріївна, асистент*

Київський національний університет будівництва і архітектури

НАЦІОНАЛЬНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ НОВАТОРСЬКОЇ АРХІТЕКТУРИ 1920-30-х РОКІВ

Як відомо, період між двома світовими війнами не можна віднести до найкращих часів в історії української державності. На початку 20-х рр. ХХ ст. західноукраїнські землі були розділені між трьома країнами. Польщі дісталися Східна Галичина, Західна Волинь, Полісся, Холмщина, Підляшшя. Чехословаччині належало Закарпаття. Буковина, Хотинський, Ізмаїльський та Аккерманський повіти Бессарабії опинилися у складі Румунії. На терені Наддніпрянської України виникла формально самостійна держава – Українська